

ТЕСТ
„ДВЕ ДУШИ“ (ПЕЙО ЯВОРОВ)

1. Към кой от литературните кръгове принадлежи Пейо Яворов?

- А) към кръга „Мисъл“
Б) към кръга „Развигор“
В) към кръга „Стрелец“
Г) към кръга „Хиперион“

2. Кое от следните твърдения НЕ е вярно за Пейо Яворов?

- А) Траен мотив в лириката на поета е мотивът за страданието.
Б) Пейо Яворов твори в края на 19. и началото на 20. век.
В) Истинското име на поета е Пейо Тотев Крачолов.
Г) През първия период от неговото творчество лириката му е интровертна.

3. На кой период от творчеството на Яворов принадлежи творбата „Две души“ и с какво се характеризира той?

---

4. В рамките на 3 – 4 изречения споделете знанията си за творческата история на творбата „Две души“.

---

5. Какъв е жанрът на „Две души“?

- А) ода
Б) балада
В) стихотворение
Г) елегия

6. Каква композиционна схема условно е следвана в произведението „Две души“?

- А) първа част – разколебаната душа; втора част – двойственото битие; трета част – смъртта
Б) пролог – смъртта; развитие на действието и кулминация – двойственото битие; епилог – разколебаната душа на лирическият герой
В) експозиция – смъртта; завръзка – раздвоената душа; развързка – двойственото битие на лирическият герой
Г) първа част – двойственото битие; втора част – разколебаната душа; финална част – смъртта

7. Какъв НЕ е лирическият герой в творбата „Две души“?

- А) Лирическият Аз остава в своя мисловен свят на противоречия и душевни терзания.
Б) Духовното му пространство е раздвоено – в душата му се борят ангел и демон.
В) Лирическият Аз не може нито само да създава, нито само да унищожава.
Г) Лирическият Аз е зареден със самочувствие и сила, за да овладее нови пространства.

8. Кой от конфликтите НЕ се открива в „Две души“?

- А) между вярата и неверието
Б) между вътрешния и външния свят
В) между вечното и тленното
Г) между греховното и святото

9. Кой от мотивите НЕ присъства в „Две души“?

- А) за драмата на модерната душа, която е разпъната на кръст между доброто и злото
- Б) за екзистенциалната самота – обвързан с мотива за отчуждеността от останалите
- В) за смисъла на човешкия живот и относителността на човешкото познание
- Г) за самотата като проекция на отношението между човека и Бога

Прочетете творбата „Две души“ и изпълнете задачи 10 – 14.

*Аз не живея: аз горя. Непримирими
в гърдите ми се борят две души (А):
душата на ангел и демон (Б). В гърди ми
те пламъци дишат и плам ме суши.*

*И пламва двоен пламък, дето се докосна,
и в камънт аз чуя две сърца...
Навсякъде сявга раздвоя неносна
на чезнещи в пепел враждебни лица (В).*

*И подир мене с пепел вятъра навсъде
следите ми засипва: кой ги знай?
Аз сам не живея – горя! – и ще бъде
следата ми пепел из тъмен безкрай (Г).*

10. Посочете какви са подчертаните в творбата художествени изразни средства.

- А) _____
- Б) _____
- В) _____
- Г) _____

11. Със СВОИ ДУМИ посочете 2 примера за смислови опозиции в откъса.

---

12. С ЦИТАТИ посочете 2 примера, които показват страданието на лирически аз.

---

13. В рамките на 5 – 6 изречения изяснете каква е ролята на антитезата в творбата.

ОТГОВОРИ

1	А	1
2	Г	1
3	Творбата принадлежи към символистичния период на Яворов. През този втори период от творчеството на автора лирическият размисъл засяга духовното равнище на битието, насочеността е изцяло интровертна и драматизмът е субективен.	2
4	Яворовото стихотворение „Две души“ е публикувано за първи път в списание „Мисъл“ през 1907 г. – литературната година, която е върхова за българския символизъм. В антологичната си книга „Подир сенките на облаците“ (1910) поетът го включва в цикъла „Прозрения“. „Две души“ може да се чете като болезнен самоанализ и житейска програма, изцяло представителна както за личното Яворово светоусещане, така и изобщо за образа на човека в поетическия език на символизма.	4
5	В	2
6	А	2
7	Г	2
8	А	2
9	Г	2
10	А) метафора; Б) антитеза; В) епитет; Г) хипербола	4
11	Примерни отговори: ангел – демон; добро – зло; истина – лъжа; вечно – тленно...	2
12	Примерни отговори: 1. „плам ме суши.“ 2. „И подир мене с пепел вятъра навсъде / следите ми засипва: кой ги знай?“	2
13	Примерен отговор: Антитезата „ангел – демон“ е централна не само в „Две души“, а и в цялото Яворово творчество. Образността, свързана с тези образи, доминира например в толкова характерната за поета тема за любовта. В нейната разработка с равна сила са застъпени и серафичното, и демоничното, и светлото, и тъмното в облика и присъствието на жената. Яворовото антитезисно мислене съвсем не се изчерпва с класическия образен и ценностен контраст на ангела и демона. Антитезата е главно изразно средство и образец на модернизкия светоглед практически в цялата Яворова лирика от „Безсъници“ нататък, където властват противопоставянията между нощта и деня, мрака и светлината, леда и пламъка, смъртта и живота, скръбта и радостта.	6
14	Примерен отговор: Стихотворението „Две души“ е трагичната интимна изповед на страдащия модерен човек, чиято душа е разкъсвана между доброто и злото. Той е останал сам и обезверен, подложен на неимоверно вътрешно страдание. Раздвоението на сърцето му е породено от непобедимото съмнение в жадувания смисъл на света и във възможния покой на духа.	4
15	Примерен отговор: „Две души“ е стихотворение, представително за естетиката на символизма – чрез прерастването на метафоричните детайли в символ, ролята на антитезите и лексиката, включваща едновременно архаизми и неологизми, които са характерни поетизми на символизма.	4
	Общо:	40
16*	А, Б, В	3